

BAANTJER

De Cock en moord als verlossing

Een teruggevonden manuscript
door A.C. Baantjer

In stijl afgerond
door Marieke Jongejan

De Fontein

De Cock en moord als verlossing

De Cock en moord als verlossing

door A.C. Baantjer
en Marieke Jongejan

De Fontein

Eerste druk in een oplage van één exemplaar, mei 2022

Copyright © 2021 Erven A.C. Baantjer en © 2022 Marieke Jongejan

Copyright © 2022 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Het gebruik van de naam Baantjer is met toestemming van
de erven A.C. Baantjer

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie © Bart Hendrix

Opmaak binnenwerk Pre Press Media Groep, Leerdam

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1

Rechercheur De Cock van het aloude politiebureau aan de Amsterdamse Warmoesstraat trok aan de rechterkant de onderste lade van zijn bureau open, schoof zijn stoel een stukje achteruit en liet zijn beide voeten in de lade boven op een stapel oude processen-verbaal rusten. Met een brede grijns op zijn gezicht leunde hij iets achterover. 'Ik keek vanmorgen na het ontbijt thuis op de kalender. Ik schrok eerst even, maar toen welde toch een warm gevoel bij mij op.'

Vledder keek hem verwonderd aan. 'Een warm gevoel?'
'Heel intens en heel bewust.'

'Wat had die kalender daarmee te maken?' vroeg Vledder met opgetrokken neus.

De herinnering bracht een glimlach op het brede gezicht van de oude speurder. 'Ik besepte opeens in volle omvang dat de dag van mijn pensionering al snel dichterbij komt.'

'En dat benauwt je niet?' Vledder keek hem onderzoekend aan.

De Cock schudde zijn hoofd. 'Absoluut niet,' reageerde hij beslist. 'De status van ambteloos burger lokt mij eigenlijk wel... Ik kijk er wel naar uit.' Hij liet een betekenisvolle stilte vallen. 'Ontslagen van ambtelijke verplichtingen.'

‘Dat lonkt?’

De Cock knikte. ‘Ik ben ook niet van plan om mij in het laatste jaar van mijn diensttijd bij de recherche nog druk te maken. Ik heb het wel gehad.’

Vledder keek hem onderzoekend aan. ‘Maar hoelang moet je dan nog?’

‘Negen maanden.’

De jonge rechercheur grinnikte. ‘Het lijkt wel een zwangerschap.’

‘Daar heeft het ook wel iets van weg,’ riep De Cock vrolijk. ‘Een heuse bevalling. Het is niet niks. Bevallen van veertig zware dienstjaren.’

Vledder fronste zijn wenkbrauwen. ‘Heb je er al zo veel tijd op zitten?’

De Cock knikte. ‘Ja, en als ik erover nadenk... die jaren zijn omgevlogen. Ik kan mij in mijn loopbaan bij de politie geen saai moment herinneren. Er is altijd wat.’ De oude rechercheur glimlachte. ‘Ik zie mij nog als jong broekie mijn eerste stappen in uniform doen.’

‘Hoeveel jaren ben je al bij de recherche?’

De Cock gebaarde om zich heen. ‘Hier aan de Warmoesstraat al ruim dertig jaar. Dat is ook een unicum. De meeste rechercheurs houden het aan het bureau Warmoesstraat niet zo lang uit. Je zou het kunnen vergelijken met tropenjaren.’

De blauwe ogen van Vledder begonnen te glinsteren. ‘Geef je een groots afscheidsfeest?’

‘Het wordt een enorm feest, waarop ik alle nog loslopende criminelen uitnodig,’ zei De Cock grinnikend.

Vledder trok een brede grijns. ‘Het zou een stunt zijn,’ riep hij opgewekt. ‘Je stuurt ze allen een vriendelijke uit-

nodiging en eenieder die komt kan meteen de cel in.'

De Cock trok een bedenkelijk gezicht. 'Dat lijkt mij geen goed idee. Het is ook niet eerlijk om iemand die je komt feliciteren direct op te pakken. Bovendien... ik wil juist van al die nog loslopende criminelen verlost zijn.'

Vledder lachte. 'Ik begrijp het... jij verlangt naar je pensioen als het moment van verlossing.'

De Cock knikte nadrukkelijk. 'Eindelijk... Eindelijk verlost te zijn van al het kwaad dat de mensen elkaar moedwillig aandoen... vaak zonder een duidelijke reden. Rechercheren is de laatste jaren verworden tot dweilen met de kraan open. Ik kan mij nog tijden herinneren dat de recherche in Amsterdam de criminaliteit aardig in bedwang had. En nu...'

Hij maakte zijn zin niet af.

Vledder keek hem vragend aan.

De Cock tuurde even peinzend uit het raam de donkere, regenachtige avond in en ging verder: 'Ik doe al bijna veertig jaar mijn best om de misdaad uit te roeien. Maar hoe ouder ik word, hoe meer ik de overtuiging krijg dat tot nu toe al mijn inspanningen voor niets zijn geweest. Ik had beter dominee kunnen worden. Mijn leven zou dan al geslaagd zijn als ik slechts één ongelovige had bekeerd.' Hij zwaaide om zich heen. 'Hoeveel ellende is hier in dit bureau al over mij heen gewalst?'

Vledder grinnikte. 'Veel... heel erg veel.'

De Cock sloeg een serieuze toon aan. 'Hoeveel moorden hebben wij met ons beiden in de loop der tijd niet opgelost?'

Vledder hield zijn blik vast, en schudde zijn hoofd. 'Ik snap nu waarom jij de laatste tijd zo naar je pensioen verlangt.'

‘Nou?’

Vledder grijnsde. ‘Je wordt te oud voor dit beroep. De ambitie sluipt weg. Je mist zo langzamerhand de nodige spirit, en bovendien klink je negatief.’

De Cock blikte niet-begrijpend naar hem op. ‘Hoe bedoel je?’

Vledder strekte zijn wijsvinger. ‘Jij zegt “hoeveel moorden hebben we níét opgelost”? Je bedoelt toch zeker hoeveel moorden hebben wij wél opgelost.’

De Cock keek hem wat verward aan. ‘Zei ik dat niet? ‘Nee.’

De oude rechercheur zuchtte. ‘Het doet er ook niet toe. Maar met het aantal lijken waarmee wij ons bij de recherche aan de Warmoesstraat in de loop der jaren hebben moeten bemoeien, zou men een aardig dorp kunnen bevolken.’

Vledder schudde opnieuw zijn hoofd. ‘Met lijken,’ sprak hij afkeurend, ‘bevolk je geen dorp. Dat is onzin. Lijken zijn dode mensen en met mensen die zijn gestorven vorm je geen hechte samenleving meer. Ook je beeldspraak lijkt nergens meer op. Het deugt in geen enkel opzicht.’

De Cock nam zijn voeten weer uit de lade van zijn bureau. ‘Wat ben je kritisch vandaag, zeg,’ reageerde hij wat geprikkeld.

Vledder glimlachte hem vriendelijk toe. ‘Weet je al wat je na je pensionering gaat doen?’

De Cock schudde zijn hoofd. ‘Ik zie wel,’ sprak hij gedragen, ‘wat mijn hand vindt om te doen.’

Vledder gniffelde. ‘En dat is zeker weer een uitdrukking van je oude moeder?’

De Cock knikte traag. ‘Ze had een etalage vol van die spreuken.’

Vledder boog zich wat naar voren. ‘Maar De Cock, zou je hier in de binnenstad... bijvoorbeeld ergens op de Wallen, geen privédetectivebureau kunnen beginnen?’

‘Je bedoelt of ik wél een privédetectivebureau zou kunnen oprichten?’

Vledder keek hem verward aan. ‘Zei ik dat niet?’

‘Nee.’

‘Maar dat bedoel ik wel.’ Vledder keek hem verwachtingsvol aan.

De Cock keek verbijsterd terug. ‘God behoede mij voor dat idee.’

Vledder trok zijn schouders op. ‘Ik zou jouw eerste werknemer kunnen zijn of misschien wel medeoprichter van het door jou op te richten uiterst bekwame speurdersclubje.’

De Cock snoof. ‘Jij bent nog lang niet aan je pensioering toe.’

‘Nou, ik kan toch ontslag nemen bij de politie?’

‘Zeker, dat is een mogelijkheid.’

‘En ik neem mijn lieve vriendin Adelheid mee. Adelheid heeft bij de recherche aan het hoofdbureau inmiddels veel ervaring opgedaan.’

De Cock schudde zuchtend zijn hoofd. ‘Weet je wat het is, ik ben dat gewroet in het gedoe van vreemde mensen soms zat. Ik heb mijn portie gehad.’

Vledder maakte een hulpeloos gebaar. ‘Als ik jou was zou ik toch nog eens over mijn idee na gaan denken. Het biedt perspectieven.’

De oude rechercheur stond op van zijn stoel en slofte naar de kapstok.

Vledder liep mee. ‘Waar ga je naartoe?’

De Cock draaide zich half om. ‘Naar huis.’

‘Naar huis?’

‘Ja.’

Vledder wees naar de grote klok boven de toegangsdeur van de onderzoekkamer. ‘Je bent veel te vroeg. Het is pas zeven uur. Onze avonddienst eindigt om acht uur.’

De Cock schoof zijn oude vilten hoed over zijn grijze haren. ‘Ik vind het mooi voor vandaag.’

Vledder hield zijn hoofd iets scheef. ‘En... eh, en als er in dat uur nog wat binnenkomt... een ingewikkelde zaak?’

‘Staan je handen verkeerd?’

‘Nou, nee... maar...’ Vledder maakte zijn zin niet af.

Op het bureau van De Cock rinkelde de telefoon. Na een lichte aarzeling draaide Vledder zich om, liep terug en pakte de hoorn op.

Met zijn oude regenjas al aan en zijn hoedje wat scheef op zijn hoofd bleef De Cock met de klink in zijn hand bij de deur van de grote onderzoekkamer staan. Van enige afstand monsterte hij de gelaatstreken van Vledder. Hij zag het gezicht van de jonge onderzoeker verbleken. De Cock kende die reactie. Hij liet de klink van de deur los en liep naar hem toe. ‘Wat is er?’ vroeg hij bezorgd.

Vledder legde de hoorn terug op het toestel en wees er naar. ‘Het was Jan Rozenbrand... van de wachtpost beneden. De bemanning van een surveillancewagen vraagt met spoed om de recherche.’

‘Wat is er dan?’

Vledder kneep zijn ogen even dicht. ‘Ze staan bij een lijk... een dooie vent.’

‘Waar?’

‘Aan het eind van het Stenen Hoofd.’

De Cock spreidde zijn handen. 'En verder?' vroeg hij wat geprikkeld.

'Volgens de dienders van de surveillancewagen zit zijn overhemd aan de voorzijde onder het bloed,' zei Vledder met een diepe zucht.

De Cock schoof zijn onderlip naar voren. 'Moord?'

'Volgens de dienders... zonder twijfel.'

2

Op de gladde houten steiger achter het politiebureau stapten de beide rechercheurs in de oude Golf. Een zachte motregen had de voorruit omgetoverd tot ondoorzichtig matglas en Vledder aan het stuur zette de ruitenwissers aan.

De Cock schoof zijn oude hoedje tot bijna op de brug van zijn neus en liet zich onderuit glijden. De heen en weer zwiepende ruitenwissers hadden op hem een hypnotiserende uitwerking. Hij had al jaren de onbedwingbare neiging om de bewegingen van de wissers met zijn hoofd en ogen te volgen tot uiteindelijk de spieren van zijn nek protesteerden. Om aan die hypnose te ontkomen zorgde hij ervoor dat de zwiepende wissers buiten zijn gezichtsveld bleven.

Vledder blikte van opzij op hem neer. 'Je moet er toch eens mee naar een psychiater,' schamperde hij.

De Cock negeerde de opmerking. 'Weet je het Stenen Hoofd te vinden?'

Vledder knikte. 'Dit is niet de eerste keer. We zijn in het verleden al een paar maal met een lugubere moord aan het eind van het Stenen Hoofd geconfronteerd. Het is een

van de beruchtste plekken van Amsterdam geworden. Ik rijd er blindelings naartoe.’

De Cock schoof zijn hoedje een stukje terug. ‘Ik zou er mijn ogen toch maar bij openhouden.’ Hij drukte zich iets omhoog en keek om zich heen. ‘Dit hier... eh, we zijn bij de Haarlemmer Houttuinen,’ riep hij verrast. ‘Waar wil je heen?’

Vledder blikte opzij. ‘Naar het Stenen Hoofd.’

‘Hoe?’

‘Via de Planciusstraat en het Barentszplein,’ antwoordde Vledder zelfverzekerd.

De Cock gromde. ‘Je kan ook via Tietjerksteradeel rijden.’

Vledder reageerde niet.

Op het Barentszplein verminderde de jonge rechercheur de snelheid van de oude Golf. Aan het eind van het Stenen Hoofd gleed het blauwe zwaailicht van een surveillancewagen over het water van het IJ.

Vledder parkeerde de Golf op de Westerdoksdijk. De schemering zou spoedig in een donkere avond overgaan. Ze stapten uit de wagen en sloften naar het eind van het Stenen Hoofd.

Toen ze de surveillancewagen hadden bereikt, stapte er een jonge diender naar buiten. Hij tikte ter begroeting met de wijsvinger van zijn rechterhand tegen de rand van zijn pet. ‘Mijn collega staat verderop bij het lijk.’ Hij wees naar een man op de achterbank van de surveillancewagen. ‘Hem hebben we zolang maar daar neergezet.’

De Cock glimlachte. ‘En wie is die man?’

De jonge diender wees opnieuw. ‘Die man heeft het

lichaam van het slachtoffer ontdekt en daarna naar de Warmoesstraat gebeld. Het lijkt mij beter dat u met hem praat dan dat ik hem nu uitgebreid ga verhoren. De man heeft nogal wat te vertellen. Hij zegt dat hij het slachtoffer kende.'

De Cock knikte begrijpend. 'Laat hem daar maar zitten. Noteer in ieder geval zijn naam en de gegevens van het slachtoffer... zoals hij die weergeeft tenminste. Ik kom zo snel mogelijk terug. Ik ga eerst even naar het slachtoffer kijken.'

Hij liep aan de surveillancewagen voorbij. Vledder volgde.

Aan het einde van het Stenen Hoofd, aan de rand van het IJ, stond met zijn beide handen in zijn zakken een lange diender, die uitkeek over het water. Aan zijn voeten, bijna tegen een meerpaal, lag op zijn rug een zwaargebouwde man. De panden van zijn colbert lagen open. Een grote felrode bloedplas op zijn borst kleurde zijn witte overhemd.

De diender keerde zich naar De Cock toe, haalde zijn handen weer tevoorschijn en wees naar het slachtoffer. 'Hij ligt er niet gezond bij.'

De Cock gniffelde. 'Dat mag je wel zeggen.'

'De vent die hem hier doodschoot had het lijkt beter even in het water kunnen duwen. Stom. Want daar was maar een klein zetje voor nodig,' gromde de lange diender.

De Cock keek naar hem op. 'Wat bedoel je daarmee?'

De ander keek op zijn horloge en grijnsde. 'Dan... eh, dan hadden u en ik vanavond geen overuren behoeven te maken.'

De Cock keek de man aan en trok even aan het puntje

van zijn neus voor hij op strengere toon vervolgde: ‘Zo’n zetje had de ontdekking van de moord wel enige dagen vertraagd.’

‘Dat bedoel ik.’

‘Is de meute gewaarschuwd?’

De lange diender snoof. ‘Dat heb ik, nadat mijn maat en ik het slachtoffer hier hadden aangetroffen, vrijwel direct gedaan.’ Hij wees naar de bloedplas op de borst van het slachtoffer. ‘Hij is niet van de trap gevallen.’

De Cock glimlachte. ‘Dat lijkt mij een goede analyse.’

De lange diender wees naar de surveillancewagen. ‘De vent die ons heeft gewaarschuwd lijkt mij een rare snuiter. Ik heb hem maar voor jullie vastgehouden. Hij vertelde mij net dat hij het slachtoffer kende en wist dat dit zou gaan gebeuren.’

De Cock trok rimpels in zijn voorhoofd. ‘Dat deze moord zou gaan gebeuren?’

De agent knikte. ‘Hij zei letterlijk: “Het zat eraan te komen.”’

‘Het zat eraan te komen?’ herhaalde hij met een bedachtzame blik.

De agent knikte. ‘Ik ben er maar niet verder op ingegaan. Sinds de korpsleiding tot de conclusie is gekomen dat ik voor het vak van rechercheur niet geschikt ben, vraag ik zo weinig mogelijk.’

‘Had je gesolliciteerd?’

‘Jazeker.’

De Cock keek hem schuins aan. ‘Doe het nog eens. Misschien zijn ze op het hoofdbureau van gedachten veranderd. Dat wil nog weleens gebeuren.’ Hij gebaarde naar

de surveillancewagen. 'Breng die rare snuiter maar zolang naar de Warmoesstraat en vraag aan de wachtcommandant of hij hem een poosje voor mij vasthoudt. Het is laat, maar ik wil straks toch nog even met hem babbelen.'

De lange diender liep terug naar de wagen en De Cock knielde bij het slachtoffer neer. Hij keek naar de open-gesperde staalblauwe ogen van de man. Ze staarden strak in het niets. De Cock onderdrukte een plotselinge opwelling om de beide oogleden dicht te schuiven. Hij monsterde enige tijd met volle aandacht het gelaat van het slachtoffer. Door de ingevallen wangen van de man en zijn donkere wallen maakte het lichaam een extra trieste indruk op De Cock.

Het viel hem op dat de felrode bloedplek op het witte overhemd zich concentreerde rond de hartstreek, met een kleine uitloop naar de hals. Het verbaasde De Cock dat het slachtoffer slechts een colbert droeg. Voor eind oktober was de man naar zijn gevoel te dun gekleed. De Cock overwoog dat de man naar het einde van het Stenen Hoofd was gelopen, en dat zijn wagen wel ergens in de omgeving geparkeerd zou staan. Hij liet zijn blik nog eens over het slachtoffer glijden. De handen en benen van de man vertoonden geen afwijkingen.

Toen De Cock uit zijn houding naast het dode lichaam traag omhoogkwam kraakten zijn oude knieën.

Bram van Wielingen, de fotograaf, liep met dreunende tred op hem toe, zette zijn aluminium koffertje naast de voeten van het lijk en kwam met een rood gezicht weer overeind. 'Ik wilde eindelijk een keer vroeg mijn bed in,' snauwde hij.

'Jammer.'

Bram van Wielingen snoof. ‘Jammer,’ reageerde hij fel. ‘Jámmer. Jij laat mij altijd op onchristelijke tijden opdraven.’

De Cock keek hem onbewogen aan. ‘Jij bedoelt de avondlijke en nachtelijke uren?’

‘Precies.’

‘Ook... eh, ook die uren zijn van Christus,’ sprak De Cock gemelijk, met zijn kin omhoog, ‘en de hemel is ook ’s avonds en ’s nachts niet gesloten. Je kunt er altijd terecht. Al neem ik niet aan dat Petrus een man als jij midden in de nacht zou toelaten.’ Hij wees naar het aluminium koffertje. ‘Schiet de gebruikelijke plaatjes,’ sprak hij stug, ‘en verdwijn zo snel mogelijk van het toneel. Over negen maanden ga ik met pensioen. Mijn enige blijdschap is dat ik dan ook van jouw gezeur verlost ben.’

Na een lichte aarzeling bukte Bram van Wielingen zich naar zijn koffertje en pakte zijn fraaie Hasselblad. Voor hij het flitslicht monteerde bleef hij voor De Cock staan. Diens woorden hadden hem toch getroffen. ‘Morgen,’ sprak hij vriendelijk, ‘morgen heb jij je plaatjes op je bureau.’

De Cock draaide zich om. Aan het einde van het Stenen Hoofd naderde Den Koninghe. Achter hem torenden twee enorme broeders met hun brancard. De grijze speurder koesterde sinds lang een bijzondere genegenheid voor de excentrieke lijkschouwer. Hij begroette de dokter dan ook allerhartelijkst en begeleidde hem naar het lijk bij de meerpaal.

‘Wij nemen aan dat hij dood is.’ Het klonk ongewild jolig.

Den Koninghe nam zijn oude garibaldihoed af en keek omhoog. ‘Dood is niet grappig,’ zei hij bestraffend.

De Cock boog beschaamd zijn hoofd. ‘Het was ook niet grappig bedoeld,’ sprak hij quasinederig.

Dokter Den Koninghe trok aan de vouw de pijpen van zijn broek wat omhoog, hurkte bij de dode neer en voelde met de rug van zijn hand aan de wang van het slachtoffer. Daarna drukte hij in een devoot gebaar met duim en wijsvinger de beide oogleden toe. Voorzichtig knoopte hij het witte overhemd los en hij bezag de drie wonden waar de kogels het lichaam hadden getroffen. Toen hij uit zijn gehurkte houding omhoogkwam kraakten ook bij hem zijn oude knieën.

‘De drie kogelinslagen,’ sprak hij docerend, ‘zijn keurig gegroepeerd. De onderlinge afstanden zijn gering. Alle kogels hebben het hart geraakt... gevolg inwendige bloedingen, die een snelle dood veroorzaken. Ik zou maar uitkijken naar een schutter met een vaste hand.’

De Cock knikte. ‘Is het lang geleden dat de dood intrad?’

Den Koninghe schudde zijn hoofd. ‘Een uur. Zeker niet langer. Ik heb nog geen spoor van lijkstijfheid kunnen ontdekken. De moord moet beslist kortgeleden zijn gebeurd.’

De Cock glimlachte wrang. ‘Misschien,’ sprak hij met een lachje in zijn stem, ‘staat de moordenaar nog om de hoek.’

Dokter Den Koninghe reageerde niet. Uit het borstzakje trok hij met enige zwier een witzijden pochet en poetste daarmee zijn bril schoon. Door de heldere glazen keek hij naar De Cock. Zijn scherp gesneden gezicht stond ernstig. ‘Het vreemde van ons beiden is,’ sprak hij haast mijmerend, ‘dat wij elkaar steeds ontmoeten op de mysterieuze kruising van het leven met de dood.’

De Cock glimlachte beminnelijk. ‘Dat is blijkbaar ons noodlot.’

Den Koninghe stapte naar achteren en wenkte de broeders van de Geneeskundige Dienst.

‘Wees voorzichtig bij het vervoer van het slachtoffer,’ vroeg De Cock hun. ‘Mogelijk liggen er in de rug van zijn colbert nog kogels die het lichaam aan de achterzijde hebben verlaten.’

De oudste broeder knikte. ‘We zullen ervoor zorgen dat ze niet wegraken.’

Ze legden de brancard naast het lijk en tilden het slachtoffer op het canvas. Ze drapeerden een laken om hem heen, sjorden de riemen vast en droegen hem zacht wiegend weg.

De Cock keek hen na, zoals hij dat had gedaan bij elke moordzaak die hij had behandeld. Het wegdragen van het slachtoffer stemde hem altijd wat weemoedig. Het was het moment dat hij beseftte dat hij een schuld had, een schuld aan het slachtoffer... een schuld die onvoldaan bleef zolang hij de dader niet had gevonden.

Toen De Cock en Vledder het bureau op de Warmoesstraat weer binnenstapten wenkte Jan Rozenbrand hen van achter de balie.

De Cock liep op hem toe. ‘Heb je in het mutatie rapport al een verslag van de agenten van de surveillancewagen?’

De wachtcommandant knikte. ‘De ontdekker van de moord is Frederik van Groesbeek. Volgens hem is het slachtoffer Albertus van der Weide. Hij zei het slachtoffer goed gekend te hebben.’

‘Geef mij straks een kopietje van jouw mutatie rapport.’

Waar heb je die Van Groesbeek gelaten?’

‘Bij de dienders in de wachtkamer.’

‘Laat Van Groesbeek met jouw kopietje over een paar minuten even naar boven brengen.’

Jan Rozenbrand knikte en De Cock en Vledder beste-gen de twee stenen trappen naar de recherchekamer.

Toen De Cock achter zijn bureau zat keek hij peinzend naar de jonge rechercheur. ‘Waar zat jij? Ik heb jou op het eind van het Stenen Hoofd bijna niet gezien.’

‘Klopt, want ik heb recherchewerk verricht,’ zei Vledder lachend.

‘Zo?’

Vledder knikte. ‘Het komt door die rode plas bloed op de borst van het slachtoffer. Dat bloed was nog zo mooi, zo vers, dat ik de overtuiging kreeg dat de moord kort tevoren moest zijn gepleegd. Ik ben toen in de omgeving van het Stenen Hoofd elke aldaar geparkeerde auto langs gegaan en heb gevoeld of de motorkap nog warm was.’

‘En?’

Vledder grijnsde. ‘Ik vond er twee. Een vrijwel nieuwe rode Peugeot 407 en een al wat oudere blauwe Volvo sedan. De kentekens heb ik via mijn mobieltje opgevraagd.’

De Cock spreidde zijn armen. ‘Het resultaat?’

Vledder plukte een notitie uit het borstzakje van zijn colbert. ‘De nieuwe rode Peugeot is van Frederik van Groesbeek.’

‘De man die de moord ontdekte.’

Vledder knikte. ‘Precies. En de blauwe Volvo sedan is van Albertus van der Weide.’

‘Het slachtoffer.’

Vledder knikte opnieuw. ‘En ik heb meteen ook even contact opgenomen met Joep de Groot.’

‘Onze wijkagent.’

‘Ja. Ik vroeg hem wat voor volk er op het einde van het Stenen Hoofd gewoonlijk wordt aangetroffen.’

‘Wat zei Joep?’

‘Het einde van het Stenen Hoofd is al geruime tijd een homo-ontmoetingsplek.’

De Cock keek Vledder bewonderend aan. ‘Dick,’ riep hij opgetogen, ‘je toont initiatief.’

3

De Cock keek de man die hij op de stoel naast zijn bureau had laten plaatsnemen onderzoekend aan. Hij schatte hem ergens achter in de veertig. Hij had een lang, ovaal gevormd gelaat en donkerblond haar, dat licht grijzend aan de slapen was. Uit zijn lichtgroene ogen kwam een rustige blik. Het grijze pak dat hij droeg was van een goede snit. De donkerrode stropdas was voortreffelijk gestrikt. Een keurig uiterlijk, concludeerde De Cock. Hij boog zich naar hem toe. 'Mijn naam is De Cock,' opende hij vriendelijk, 'De Cock met ceooceekaa.' Hij wees voor zich uit. 'En dat is mijn collega Vledder. Wij zijn beiden als rechercheur aan dit politiebureau verbonden.' Hij nam een kleine pauze. 'U... eh, u bent,' ging hij na luttele seconden op dezelfde toon verder, 'Frederik van Groesbeek?'

De man knikte. 'Dat is de naam die ik aan die politie-man heb opgegeven.'

'Die is juist?'

De man knikte opnieuw. 'Ik heb niets te verbergen. Ik ben nog nimmer met de politie of met justitie in aanraking geweest. Een blanco strafblad. Ik heb geen enkele reden om de politie onjuiste inlichtingen te verschaffen.'

De Cock toonde de man zijn beminnelijkste glimlach. ‘Ik hoop,’ formuleerde hij voorzichtig, ‘dat u mij het kortstondig verblijf in dit politiebureau vergeeft... dat ik niet te veel van uw kostbare tijd heb vermorst.’

Frederik van Groesbeek maakte een kleine schouderbeweging. ‘Ik begrijp dat aan het afwickelen van een moordzaak tijd is gebonden.’ Hij strekte zijn wijsvinger naar De Cock uit. ‘Maar ik heb er vertrouwen in dat u deze zaak afhandelt.’

De Cock beet even op zijn onderlip. ‘Dat klinkt prettig. Lovend.’

‘Ik meen wat ik zeg,’ zei Van Groesbeek met een strak gezicht.

‘Enige uitlatingen van u op deze avond vragen om een nadere uitleg.’

‘Dat begrijp ik.’

‘U kende het slachtoffer?’

Frederik van Groesbeek knikte. ‘Ik heb de naam van de vermoorde man aan een politieman opgegeven.’

‘De naam Albertus van der Weide?’

‘Precies.’

‘In welke hoedanigheid kende u hem?’ De Cock keek hem in de ogen.

‘Hoe bedoelt u dat?’

De Cock vervolgde zijn vraag. ‘Is hij een oude vriend van u... een oppervlakkige kennis... een zakenrelatie? Hoe bent u met die Albertus van der Weide in contact gekomen?’

Van Groesbeek maakte een weifelend gebaar. ‘Ik ken Bert uit het homocircuit.’

De Cock keek op. ‘U bent ook homo?’

‘Doet dat ertoe?’ wilde hij lachend weten.

De grijze speurder negeerde de opmerking. ‘Wat deed Albertus van der Weide bij leven? Had hij een beroep... een werkkring?’

Frederik van Groesbeek leek even te twijfelen. ‘Bert, zo... eh, zo noem ik hem altijd, dreef een im- en export-bedrijf aan de Herengracht. Hij deed de laatste tijd veel zaken met bedrijven in de voormalige Oostbloklanden, vooral Letland en Litouwen. Hij was attent, charmant en een erg succesvol zakenman. Ik vond dat hij er de laatste tijd niet florissant uitzag, maar het ging hem kennelijk financieel goed, want het schijnt dat hij de laatste maanden geld uitgaf als water.’

De Cock keek hem schuins aan. ‘Een zakenman. Maar u kende Albertus van der Weide alleen op het persoonlijke vlak? Hebt u ook een relatie met hem gehad?’

Van Groesbeek zweeg even, en knikte kort. ‘Enige jaren. Om precies te zijn ruim vier jaar zelfs. Misschien wel de mooiste jaren van mijn leven. We hadden het goed samen, kwamen zelfs bij elkaars familie over de vloer. Bert droeg zijn moeder op handen. Angela was chef-kok geweest en kookte graag voor ons.’

‘Maar de relatie is beëindigd?’

‘Ja...’

‘Wat was daarvan de reden?’

Frederik van Groesbeek maakte een hulpeloos gebaar. ‘Waarom gaan mensen uit elkaar? Dat zijn zulke uiteenlopende redenen. Bert vond een andere man gewoon aantrekkelijker.’

De Cock glimlachte. ‘Het is bij hetero’s hetzelfde euvel.’
‘Beslist.’

‘U had geen enkele relatie meer met hem?’

Van Groesbeek schudde zijn hoofd. ‘Ik had hem al enige maanden niet gesproken.’

‘Toch ging u vanavond naar het einde van het Stenen Hoofd om hem te ontmoeten,’ zei De Cock verbaasd.

‘Het was niet om weer contact met hem te hebben. Dat is verleden tijd. De liefde was over.’

De Cock maakte een gebaar van onbegrip. ‘Waarom was u dan op het Stenen Hoofd?’

‘Om iemand van wie ik ooit hield te waarschuwen, want hij gaat me nog wel aan het hart.’

‘Waarvoor precies te waarschuwen?’

‘Voor een moordaanslag.’

De Cock zuchtte. ‘Een kille moord, die... zoals u het uitdrukte... eraan zat te komen?’

Van Groesbeek leunde achterover. ‘Bert had nadat onze relatie was beëindigd een nieuwe vriend... Archibald.’ Hij gromde. ‘Ik heb zo’n pesthekel aan die naam. Archibald. Maar zo heet hij, Archibald de Maître. Een verschrikkelijk mens. Een crimineel met een toepasselijke naam... een beroepsafperser... een meesteroplichter. Een vent die nergens voor terugdeinst.’

‘Al eens veroordeeld?’

‘Vast wel. Ik heb Bert toen ik wist wie zijn nieuwe vriend was een paar maal voor die man gewaarschuwd. Maar Bert wilde niet luisteren. Hij bleef de relatie voortzetten. Archibald de Maître was zijn nieuwe vriend. Daarmee basta.’

‘En toen?’

Frederik van Groesbeek trok kort zijn schouders op. ‘Ik heb het uiteindelijk opgegeven. Bert had een goed stel

hersens. Ik was niet verantwoordelijk voor zijn gedrag... niet meer. Hij moest zelf maar weten wat hij wilde, en hoe hij zijn leven leefde.' Hij verschoof iets op zijn stoel. 'Bert van der Weide,' ging hij verder, 'had sinds enkele weken weer een nieuwe vriend. In ons wereldje gaan de geruchten snel. Ik hoorde al gauw dat Archibald de Maitre die nieuwe vriendschap van Bert niet accepteerde. En nu, vanavond, kreeg ik een anoniem telefoontje, in gebroken Engels nota bene, dat Archibald onderweg was om Bert te vermoorden.'

'Anoniem?'

'Ja.'

'U kunt dat telefoontje niet traceren?'

Frederik van Groesbeek schudde zijn hoofd. 'Het was voor mij een wildvreemde stem. Ik was zo overdonderd, zo geschokt door de mededeling, dat ik... stom genoeg... ook niet om nadere informatie heb gevraagd.'

De Cock knikte begrijpend. 'U stapte onmiddellijk in uw Peugeot 407 om Bert te waarschuwen?'

'Logisch... vindt u niet?'

De Cock knikte traag.

Frederik van Groesbeek boog zich weer naar voren. 'Ik ken de geliefde ontmoetingsplekken van Bert.'

De Cock toonde een flauwe glimlach. 'Het einde van het Stenen Hoofd.'

Frederik van Groesbeek knikte. 'Ik heb als een bezetene gereden. Ik weet niet hoeveel verkeersovertredingen ik heb begaan.' Hij deed zijn ogen dicht en sloeg zijn beide handen voor zijn gezicht, bibberde bij de herinnering. Hij liet zijn handen weer zakken. 'Het was verschrikkelijk.' Hij slaakte een zucht. 'Verschrikkelijk. Het overhemd van

Bert vol bloed en zijn mooie staalblauwe ogen wijd open... zonder leven.'

De Cock liet de man een poosje tot bedaren komen. Na een paar minuten zette hij het verhoor voort. 'Beroepshalve,' sprak hij gedragen, 'ben ik een wantrouwend man. Als rechercheur realiseer ik mij terdege dat u in de gelegenheid bent geweest om de moord op Albertus van der Weide te plegen.'

Van Groesbeek keek hem verbijsterd aan. Met de wijsvinger van zijn rechterhand tikte hij een paar maal op zijn borst. 'Ik?'

De Cock knikte. 'Bent u in het bezit van een vuurwapen?'

Hij schudde zijn hoofd. 'Ik verafschuw mensen die zich wapenen. Altijd al gedaan ook. Messen en vuurwapens brengen alleen maar ellende.'

'U... eh, u bent niet schuldig aan de moord op Albertus van der Weide?' vroeg De Cock met een diepe zucht.

'Moet ik hier nog op antwoorden?'

'Ja.'

De mond van Frederik van Groesbeek zakte iets open. 'Ik... eh, ik ben niet schuldig aan de moord op Albertus van der Weide,' sprak Van Groesbeek bijna onverstaanbaar. 'Ik... eh, ik heb van die man gehouden.'

De Cock wreef met zijn vlakke hand over zijn brede gezicht. 'Ik wil als rechercheur ook graag de overtuiging hebben,' ging hij verder, 'dat u werkelijk onschuldig bent... Dus dat u niet de man was die het vuurwapen hanteerde waarmee Albertus van der Weide werd vermoord.'

Frederik van Groesbeek maakte een wanhopig gebaar. 'Hoe kan ik u die overtuiging geven?'

De oude rechercheur zweeg even. ‘Ik wil een schiethand van u laten maken.’

Hij keek hem niet-begrijpend aan. ‘Wat is dat?’

‘Ik wil aan het hoofdbureau bij onze technische dienst laten onderzoeken of er kruitsporen op een van uw handen te vinden zijn. Het liefst had ik daarvoor uw toestemming.’

Frederik van Groesbeek hem gespannen aan. ‘En als ik weiger?’

De Cock trok zijn gezicht strak. ‘Dan overweeg ik u te arresteren als verdachte van de moord op uw ex-vriend Bert.’

Na ruim anderhalf uur kwam Vledder in de grote recherchekamer terug. Hij liet zich in de stoel achter zijn bureau zakken. Het gezicht van de jonge rechercheur stond op storm. ‘Negatief,’ snauwde hij.

‘Wat?’

‘Geen kruitslijm op de handen van Frederik van Groesbeek. Ik heb hem na het onderzoek door onze technische dienst naar zijn wagen aan de Westerdoksdijk gebracht en hem gezegd dat hij een vrij man was. Het voorval heeft hem erg aangegrepen. Hij vertelde dat hij langs zou gaan bij Angela, Berts moeder.’

‘Begrijpelijk, die vrouw heeft haar enige zoon verloren.’ De Cock zag zijn weerspiegeling in het raam tegen de donkere avondlucht. ‘Dat is onvoorstelbaar leed.’

Vledder knikte. ‘Ik heb hem trouwens ook nog mijn excuses aangeboden voor jouw gedrag.’

De Cock grinnikte. ‘Mijn gedrag?’

Vledder knikte opnieuw. ‘Dat hele gedoe met die schiethand was flauwekul... volkomen overbodig. We

hebben kostbare tijd verloren. We hadden onmiddellijk achter die Archibald de Maître aan moeten gaan... hem moeten opsporen. Dat was belangrijker dan die onzin met een schiethand. Geen moment is het idee ook maar bij mij opgekomen dat Frederik van Groesbeek iets met de moord op zijn ex-vriend van doen had. Welke moordenaar belt na zijn daad de politie met de mededeling dat er een man is vermoord?’

De Cock glimlachte. ‘Frederik van Groesbeek zou niet de eerste zijn. Dat is vaker vertoond.’

Vledder schudde zijn hoofd. ‘Ik geloof er bij hem niet in. En uit het feit dat hij geen kruitslijm op zijn handen had blijkt dat ik gelijk had.’

De Cock keek hem aan met een speelse blik. ‘Heb je weleens van handschoenen gehoord? Omdat het bloed op het overhemd van het slachtoffer zo vers was, kwam jij zelf op het idee om de wagens in de omgeving van het Stenen Hoofd te onderzoeken op een warme motor. Je vond er twee... de wagen van het slachtoffer en... de wagen van de onschuldige Frederik van Groesbeek.’ Hij zweeg even en schudde zijn hoofd. ‘Frederik van Groesbeek blijft voor mij een mogelijke verdachte van moord. Hij kan zijn vuurwapen en handschoenen in het water van het IJ hebben gegooid en daarna als onschuldige de politie hebben gebeld met de mededeling dat er een moord was gepleegd.’

Vledder keek hem onderzoekend aan. ‘Schat jij hem echt zo in?’ In zijn stem trilde ongeloof.

De Cock zuchtte. ‘Er zit mij iets dwars.’

Er kwam weer een glimlach op het gezicht van Vledder. ‘Dat ik aan Frederik van Groesbeek mijn excuses heb aangeboden voor jouw gedrag?’

De Cock schudde zijn hoofd. ‘Dat is alleen maar jeugdige onbezonnenheid.’

‘Wat dan?’

‘Het anonieme telefoontje dat Frederik van Groesbeek driftig in zijn Peugeot deed stappen om met donderende snelheid naar het Stenen Hoofd te rijden.’

Vledder keek hem wat verward aan. ‘Dat kan toch?’

De Cock trok een bedenkelijk gezicht. ‘Als dat telefoontje heeft plaatsgevonden, dan roept dat direct een aantal vragen op.’

‘Zoals?’ vroeg Vledder gespannen.

‘Waar haalde de beller de informatie vandaan dat Archibald de Maître op weg was om Bert van der Weide te vermoorden en hoe wist de beller dat juist Frederik van Groesbeek belangstelling zou hebben voor deze informatie?’

Vledder knikte. ‘Je hebt gelijk. De man die belde moet geweten hebben dat Van Groesbeek vroeger een relatie heeft gehad met het slachtoffer.’

De Cock grijnsde. ‘Toch zegt Van Groesbeek dat hij de stem niet herkende. Hij kreeg een wildvreemde anonieme beller aan de lijn. En dan nog iets,’ zei hij met opgestoken wijsvinger. ‘Waarom waarschuwde de anonieme beller niet eerst de politie dat er een moord op het punt stond te worden gepleegd. En waarom belde Frederik van Groesbeek pas de politie nadat hij op het Stenen Hoofd met de vermoorde Albertus van der Weide was geconfronteerd, en niet nadat hij erover was gebeld?’

Vledder schudde zijn hoofd. ‘Jij hebt nog steeds veel meer inzicht in het recherchewerk dan ik. En je hebt gelijk... het stinkt aan alle kanten.’

4

De telefoon op het bureau van De Cock rinkelde. Vledder nam de hoorn op en luisterde aandachtig.

De Cock keek hem gespannen aan. ‘Wat is er?’

Vledder legde de hoorn terug op het toestel. ‘Beneden voor de balie staat Archibald de Maître.’

De Cock trok zijn neus licht op. ‘Archibald de Maître, de vermoedelijke dader van de moord op Albertus van der Weide.’

‘Precies.’

‘Wat wilde die Archibald de Maître?’

Vledder maakte een hulpeloos gebaar. ‘Hij vroeg naar jou.’

De Cock keek hem ongeduldig aan. ‘Ik heb je niet tegen de wachtcommandant horen zeggen dat hij die man naar boven moet sturen.’

‘Daar heb ik zo gauw niet aan gedacht.’

De Cock wees naar de telefoon. ‘Doe dat dan, voordat Archibald de Maître weer in de donkere nevels van de stad verdwijnt.’

De Cock keek met scherpe blik naar de goedgebouwde man die vanaf de toegangsdeur naar de grote researchkamer

met vaste tred op hem toeliep. Hij schatte hem achter in de dertig. Hij had een scherp gesneden gelaat met vrij hoge jukbeenderen en vlakke, bijna ingevallen wangen. De spitse neus tussen de hoge jukbeenderen gaf aan het gezicht een markant tintje. In het zwarte haar van de man, gekamd in een linkse scheiding, was geen spoor van grijs te ontdekken. Het donkerblauwe pak dat hij droeg was van een onberispelijke snit.

Voor het bureau van De Cock bleef de man uitdagend wijdbeens staan. ‘U... eh, u weet wie ik ben?’ vroeg hij op een wat autoritaire toon.

De Cock schudde zijn hoofd. ‘Voor zover ik mij kan herinneren heb ik nog nooit kennis met u gemaakt.’

De man trok zijn kin omhoog. ‘Ik ben Archibald de Maître.’

De grijze speurder maakte een lichte buiging. ‘Een indrukwekkende naam.’

‘Zeker.’

‘Ik ben De Cock. De Cock met ceooceekaa.’ Hij glimlachte. ‘En dat is mijn onvermoeibare jonge collega Vledder. Wij vertegenwoordigen de recherche van dit roemruchte politiebureau.’ Hij wees met een elegant gebaar naar de stoel naast zijn bureau. ‘Neemt u plaats.’

Archibald de Maître keek met een weifelend gezicht naar de stoel. ‘Ik neem aan dat deze zetel in de loop van vele jaren door tal van gajes en gespuis is vervuild.’ Daarna ging hij toch zitten en sloeg zijn benen over elkaar.

Ook De Cock nam plaats en hij glimlachte opnieuw. ‘Onze schoonmakers doen uitstekend hun werk. U bent de eerste die dat in twijfel trekt.’

De Maître negeerde de opmerking. ‘Kent u mijn reputatie?’

‘Een reputatie...’ vroeg De Cock terwijl hij breed grijnzend zijn schouders optrok, ‘hebt u die?’

Archibald de Maître knikte nadrukkelijk. ‘Al vele jaren, en ik zal u uiteenzetten met wie u nu van doen hebt.’

De Cock keek met een spottende blik naar hem op. ‘Ik ben benieuwd.’

De Maître kuchte. ‘Ik ben, min of meer beroepshalve, een chanteur, een oplichter en een fraudeur. In feite ben ik een pure crimineel... maar het aantal veroordelingen voor de feiten die ik noemde is gering.’

‘De heren rechters in ons land zijn doorgaans mild in hun oordeel,’ zei De Cock glimlachend.

Archibald de Maître snoof. ‘Of niet capabel.’

De Cock besloot om op dat onderwerp niet in te gaan. Hij tikte met zijn wijsvinger op zijn borst. ‘Kent u mijn reputatie?’

Archibald de Maître knikte bedachtzaam. ‘Zeker. Een rechercheur die vrijwel alle zaken die op zijn pad komen tot een goed einde brengt.’

De Cock plukte even aan zijn neus. ‘Als wij elkaar dan nu beter kennen,’ sprak hij grinnikend, ‘wordt het tijd dat u mij uitgebreid vertelt waarom u naar het politiebureau aan de Warmoesstraat bent gekomen.’

‘Wat is elkaar kennen...’ De Maître maakte een wegwuiwend gebaar met zijn hand. ‘Maar ik heb u inderdaad van mijn criminele activiteiten op de hoogte gebracht. Ik verzeker u wel, daarbij behoort geen enkele vorm van geweld. Ik verafschuw geweld. Er gaat momenteel in homokringen het gerucht dat ik het plan zou hebben opgevat om Bert van der Weide te vermoorden. Dat is echter een pertinente leugen. Bovendien doet het dwaze gerucht afbreuk aan mijn reputatie.’

De Cock spreidde zijn handen. ‘Wat zou volgens dat gerucht uw motief zijn om Albertus van der Weide te vermoorden?’

Archibald de Maître zuchtte. ‘Dat weet ik niet, maar ik kan u wel mijn motief geven om met hem in contact te komen... Volgens inlichtingen die ik had ingewonnen zou Bert een vermogend man zijn. Hij leek mij wel een geschikt persoon om eens te benaderen.’

De Cock plukte weer eens aan het puntje van zijn neus. ‘Met welk doel?’

Archibald de Maître keek hem verwonderd aan. ‘Begrijpt u dat niet?’

De Cock hield zijn hoofd een tikje scheef. ‘Om deze vermogende man in de toekomst wat minder vermogend te doen zijn?’

‘Precies. Dat was mijn doel. Maar zoiets kost tijd. Je moet een ruime periode met elkaar omgaan om te ontdekken wat zijn zwakheden zijn... en welke karaktertrekken kunnen worden benut.’

De Cock glimlachte. ‘Die tijd kreeg u niet?’

Archibald de Maître reageerde fel. ‘Bert is wellicht zoekende. Ik weet anders niet wat die man bezielt. Hij leek allerlei relaties aan te gaan en verbrak met mij juist alle contact. Hij wilde samenwonen met Ivan, een bevriend zakenman uit Letland nota bene, en van de ene dag op de andere moest ik stante pede zijn huis uit. Hij pakte mij bij de kraag van mijn colbertje vast en zette mij buiten de deur. Ik moet u zeggen, ik was in shock en uiteraard pisnijdig. Het schijnt dat Bert en Ivan pasgeleden zelfs naar de notaris zijn geweest toen Ivan bij hem introk.’

De Cock fronste zijn wenkbrauwen. ‘Dat klinkt serieus.

U bent ook van de mannenliefde?

Archibald de Maître haalde zijn schouders op. 'Als het zo uitkomt wel. Wanneer binnen mijn gezichtsveld een vrouw een geschikt object is, dan is dat voor mij geen bezwaar om op haar avances in te gaan.'

De Cock keek hem recht aan. 'En dan als hetero?'

De Maître glimlachte. 'Met genoeg.'

De Cock boog zich naar de man toe. 'In de momenten dat u "pisijsdig" was op Bert, hebt u toen bedreigingen geuit in zijn richting?'

'Hoe bedoelt u?'

De Cock gebaarde. 'Hebt u bijvoorbeeld in het bijzijn van anderen laten merken dat u Bert wel iets zou willen aandoen? Hem van kant maken?'

Archibald de Maître schudde zijn hoofd. 'Ik heb u al gezegd dat ik geweld verafschuw. Ik zal er ook niet mee dreigen.'

'Hoe komt zo'n gerucht dan in de wereld?'

Archibald de Maître trok zijn schouders op. 'Geen flauw idee.'

De Cock trok een denkrimpel in zijn voorhoofd. 'En sinds wanneer is dat gerucht in de wereld... wanneer hebt u er voor het eerst iets over gehoord?'

'Vanavond.'

De Cock keek hem verrast aan. 'Vanavond?'

De Maître knikte. 'Een halfuur geleden. Om die reden leek het mij verstandig mij bij u te melden.'

'Hoe bereikte het nieuws u?'

'In hotel Krasnapolsky, waar ik sinds de breuk met Bert verblijf, belde mij een man die mij toebeet dat ik Bert van der Weide had vermoord.'

De Cock fronste zijn wenkbrauwen. ‘En?’

‘Ik zei: “Man, je bent gek,” en toen zei die vent: “Dat was je toch al heel lang van plan? Die moord zat in je hoofd. Je zult rechercheur De Cock van de Warmoesstraat wel op je nek krijgen.” Toen verbrak hij de verbinding.’

De Cock keek hem onderzoekend aan. ‘Enig idee wie die man was?’

Archibald de Maître zuchtte. ‘Ik vermoed de man met wie Bert lange tijd een relatie heeft gehad. Die man heeft van het begin af aan iets tegen mij gehad.’

‘Kent u zijn naam?’

‘Bert noemde hem Freek.’

‘Zijn achternaam hebt u nooit horen noemen?’

Archibald de Maître schudde zijn hoofd. ‘Nee. Niet bewust. Misschien heeft Bert zijn naam weleens voluit genoemd, maar heb ik daar geen aandacht aan geschonken.’

De Cock nam een kleine pauze. ‘Waar was u deze avond?’ vroeg hij na een poosje.

Archibald de Maître keek hem verwonderd aan. ‘U verlangt van mij een alibi?’

De Cock knikte. ‘Waar was u?’

‘In het hotel.’

‘Getuigen?’

Archibald de Maître schudde zijn hoofd. ‘Ik was op mijn kamer... alleen.’

‘Geen klein uitstapje gedaan naar het Stenen Hoofd?’ informeerde De Cock grijnzend.

De Maître keek hem niet-begrijpend aan. ‘Stenen Hoofd?’

‘Ja.’

‘Wat is daar?’

De Cock trok zijn gezicht strak. ‘Daar vonden wij van-

avond een dode Albertus van der Weide met drie kogelgaten in zijn bast.’

Toen Archibald de Maître de grote recherekamer had verlaten, keek Vledder zijn oudere collega onderzoekend aan. ‘Doen we niets?’ vroeg hij verwonderd. ‘Laten we dat arrogante heerschap zonder meer vertrekken?’

‘Arrogantie is geen misdrijf,’ zei De Cock glimlachend.

Vledder stond op van zijn bureau en keek verbouwereerd. ‘Je hebt niet eens gevraagd of hij de man was die Bert van der Weide heeft neergeschoten.’

De Cock maakte een schouderbeweging. ‘Dat had volgens mij geen zin. Chanteurs en oplichters zijn notoire leugenaars.’

Vledder grijnsde. ‘Je hebt ook niet van hem verlangd dat wij een schiethand maakten.’

De Cock schudde zijn hoofd. ‘Ook dat had geen zin. Frederik van Groesbeek was vrijwel de hele avond onder onze hoede. Vandaar van hem wel een schiethand. Als Archibald de Maître de moord op Albertus van der Weide heeft gepleegd, dan heeft hij tijd genoeg gehad om zijn handen te wassen.’

Vledder liep op De Cock toe. ‘Deze kerel doet voorkomen of hij niet weet wat en waar het Stenen Hoofd is. Kan dat waar zijn?’

De Cock krabde even in zijn nek. ‘Zijn feitelijke domicilie is Den Haag. Daar heeft hij het grootste gedeelte van zijn leven gewoond. Je kunt niet van iedere Hagenaar verwachten dat hij weet wat en waar in Amsterdam het Stenen Hoofd is. Ik vermoed zelfs dat er rasechte Amsterdammers zijn die die plek niet kennen.’

‘Archibald de Maître... die vent ligt mij niet,’ riep Vledder wrevelig. ‘Dat pochen op zijn crimineel verleden vond ik ronduit misselijk.’

De Cock glimlachte. ‘Onder bajasklanten is dat heel gebruikelijk.’

Vledder gromde. ‘Dat zal wel. Ik had verder niet het idee dat De Maître erg onder de indruk was van de dood van Bert van der Weide. Het deed hem niets. Ik heb geen enkele emotionele reactie bij hem waargenomen.’

De Cock zuchtte. ‘Een chanteur en oplichter van het type Archibald de Maître,’ legde hij geduldig uit, ‘heeft geen enkele emotionele binding met zijn toekomstige slachtoffers. Die zijn voor hem ziellose objecten... alleen maar geschikt om geplukt te worden.’

Vledder maakte een wanhopig gebaar. ‘We kunnen toch natrekken,’ riep hij opgewonden, ‘of De Maître vanavond het hotel heeft verlaten. Krasnapolsky ligt bij ons in de straat. Nog geen honderd meter hiervandaan.’

De Cock stond op van zijn stoel en sjokte naar de kapstok. ‘Morgen.’

Vledder liep hem na. ‘Waar ga je heen?’

‘Naar huis, het lijkt me nu wel een keer mooi geweest voor vandaag.’

De jonge rechercheur schudde zijn hoofd. ‘De Cock,’ riep hij bestraffend, ‘je bent nog niet gepensioneerd.’

De Cock bleef met zijn hoed op zijn hoofd staan. ‘Dat kan wel zijn, maar morgen gaan we verder.’

5

Met frisse moed begon De Cock aan de nieuwe dag. Er waren twee mannen in beeld, maar wat hun rol was bij de moord op Albertus van der Weide was hem niet duidelijk. Toen De Cock de grote researchkamer binnenliep, zat Vledder al achter zijn bureau.

Vledder ontwaarde De Cock en stak meteen van wal alsof ze niet naar huis waren geweest. ‘Ik trek het alibi van Archibald de Maître na. Ik vertrouw die vent niet. En volgens mij deugt die Frederik van Groesbeek ook niet. Hij was kennelijk de man die gisteravond Archibald de Maître telefonisch van de moord op Bert van der Weide beschuldigde.’

De Cock knikte. ‘Duidelijk. En goedemorgen.’

‘Goedemorgen, De Cock!’ Vledder leunde achterover in zijn stoel en tikte met de toppen van zijn vingers op zijn borst. ‘Wat mij bezighoudt is hoe Van Groesbeek wist dat De Maître in Krasnapolsky te bereiken was. Hij heeft ons niets gezegd over De Maîtres verblijfplaats.’

De Cock raapte zijn hoed van de grond en hing die op de kapstok. ‘Frederik van Groesbeek,’ verzuchtte hij, ‘rechtvaardigt zijn aanwezigheid bij het lijk van Albertus

van der Weide op het Stenen Hoofd op basis van een anoniem telefoontje, waardoor hij had gehoord dat Archibald de Maître op weg was om Albertus van der Weide te vermoorden.’

‘Hij wilde Bert voor die moordaanslag waarschuwen.’ Vledder schudde zijn hoofd. ‘Er zit iets niet goed met die twee.’

De telefoon op het bureau van De Cock rinkelde. Vledder pakte de hoorn op en luisterde. De Cock liep terug vanaf de kapstok en monsterte het gelaat van Vledder. Die legde na enige tijd de hoorn op het toestel terug en wenkte De Cock naderbij.

De Cock sjokte naar hem toe. ‘Wat is er nu weer?’ vroeg hij geprikkeld.

Vledder zuchtte diep. ‘Een man die een rondje met zijn hond liep heeft op het einde van het Stenen Hoofd een dode man ontdekt. De wachtcommandant heeft geen personeel meer om te surveilleren. Hij vraagt of wij even willen gaan kijken.’

De Cock gromde. ‘Elke dag een lijk daar, het is wel wat veel.’

Hij trok zijn sjofele regenjas weer aan en liep achter Vledder de grote researchkamer uit.

In de hal van het bureau liep hij naar de wachtcommandant achter de balie. ‘Waarom heb jij geen personeel?’

Jan Rozenbrand keek hem nors aan. ‘Vraag dat niet aan mij,’ sprak hij somber, ‘maar aan onze hoofdcommissaris... of aan de burgemeester. Ik heb van de week al een keer het bureau Warmoesstraat in de nacht moeten sluiten omdat ik geen mensen had.’

De Cock zei met een droeve glimlach. 'Zijn we failliet?'

'Daar lijkt het op. Bijna niemand heeft nog interesse om bij de politie te dienen. Er komt te weinig nieuw bloed bij en de oudjes gaan met pensioen.'

De Cock lachte hem toe. 'Voor mij over negen maanden. Bij een failliet bedrijf wil ik niet langer blijven!'

Vledder en De Cock liepen naar de houten steiger achter het bureau en stapten in hun Golf. Het regende niet meer. De Cock blikte opzij. 'Weet je het Stenen Hoofd te vinden?' vroeg hij plagerig.

Vledder knikte. 'Blindelings.'

De Cock snoof. 'Daar was ik al bang voor.'

Via de De Ruijterkade bereikten ze de Westerdoksdijk. Vledder parkeerde de oude Golf op dezelfde plek als de avond tevoren. Vandaar kuierden ze rustig naar het Stenen Hoofd. Aan het einde wachtte een al wat oudere man met een groot uitgevallen bouvier hen op. 'Bent u van de politie?' vroeg hij verrast.

Vledder knikte, terwijl hij zijn blik argwanend op de hond gericht hield en mompelde: 'Flinke jongen.'

De Cock keek geërgerd opzij en wendde zich toen tot de man. 'Wij zijn van de recherche. Voor een surveillancewagen was geen personeel in uniform meer beschikbaar. U zult het met ons moeten doen.'

De man wees over zijn schouder. 'Hij ligt er wat raar bij. Volgens mij is hij hartstikke dood.'

De Cock liep verder en zag bij een van de meerpalen iemand liggen. De oude rechercheur hurkte bij de man neer.

Vledder hijgde in zijn nek en riep uit: ‘Het is Archibald de Maitre.’

De Cock knikte bevestigend. ‘Met messteken in zijn buik.’

Met deze zin eindigde het teruggevonden manuscript van Appie Baantjer. Vanaf hier wordt het verhaal voortgezet door Marieke Jongejan.

De Cock hees zich met moeite op een barkruk. Vledder keek hem bezorgd aan. ‘Gaaf het? Je kijkt zo gepijnigd.’

‘Moeie voeten,’ verzuchtte De Cock. ‘Alsof duizend venijnige duiveltjes met spelden in mijn kuiten prikken.’

De caféhouder, vanwege zijn geringe borstomvang door velen Smalle Lowietje genoemd, fronste bezorgd zijn wenkbrauwen. ‘Zou je ze dan niet liever omhoog leggen, of in een voetenbadje?’

De Cock schudde zijn hoofd. ‘Welnee, ik weet iets veel beters, iets waaraan jij me kunt helpen.’

De ogen van Smalle Lowietje begonnen te glimmen. ‘Zeg maar niets meer, ik heb aan een half woord genoeg,’ gniffelde hij, terwijl hij een fles cognac Napoleon tevoorschijn haalde. Met een haast teder gebaar schonk hij het vocht in een drietal bolle glazen. Lowietje dronk zelf graag een glaasje mee.

‘Hoe moet ik mij dit straks voorstellen?’ wilde Vledder weten. ‘Is dit een van de laatste bezoeken die wij afleggen aan dit etablissement, of ben je hier na je pensionering juist regelmatig te vinden?’

‘Pensionering?’ piepte Smalle Lowietje. ‘Laat me niet lachen. Dat meen je toch niet, De Cock?’

De grijze speurder grinnikte. ‘Ik zou daar geen grappen over durven maken. Waarom zou ik ook? Vind je niet dat een beetje vrije tijd mij wel toekomt?’

‘Tja,’ moest Lowietje toegeven, ‘daar heb je misschien wel een punt. Als het dan maar niet het einde betekent van onze ontmoetingen.’

‘Nooit,’ sprak De Cock plechtig, met zijn hand op zijn hart.

‘Dan kom ik ook langs, als ik ben vastgelopen in een zaak,’ opperde Vledder.

‘Jij hebt te weinig vertrouwen in jezelf,’ bromde zijn leermeester. ‘Maar je bent natuurlijk welkom,’ voegde hij er vergoelijkend aan toe.

‘Dat,’ lachte de jonge rechercheur, ‘is een hele geruststelling.’ Hij nam zijn glas en hief het alvorens er een slok uit te nemen.

De tengere caféhouder drentelde wat heen en weer achter de toonbank, friemelend aan een morsige theedoek. ‘Eh, De Cock... misschien zou ik mij er niet mee moeten bemoeien. Wellicht heeft het met jou niets te maken. Maar er gaan verhalen... over Archibald de Maître.’

‘Allicht. Doel je op een verhaal in het bijzonder?’

‘Het schijnt dat hij, na het krijgen van een telefoontje, bij een deal is weggelopen.’

‘Een deal? Wat voor een deal?’

Smalle Lowietje haalde in een machteloos gebaar zijn schouders op. ‘Dat weet ik niet. Men vertelt mij ook niet alles.’

‘Men? Wie is men?’

‘Nee, geen namen. Daar begin ik niet aan. Maar het punt is dus, dat hij is weggelopen bij een deal, en dat was ongebruikelijk voor hem. Begrijp je? Hoogst ongebruikelijk.’

‘En wanneer was dit precies?’ wilde Vledder weten.

‘Dat is nog het vreemdste. Het was de avond voordat hij ’s ochtends door die wandelaar dood werd aangetroffen bij het Stenen Hoofd.’

De Cock sprong met verrassende lenigheid op van zijn kruk. ‘Kom mee, Dick.’

‘Waar gaan we heen? De telefoon van Archibald de Maître laten onderzoeken?’

‘Dat kun je telefonisch in gang zetten, met dat moderne apparaat van je. Doe dat eerst. Daarna hebben wij een andere bestemming.’

‘Welke dan?’

‘We gaan een moeder condoleren met het verlies van haar zoon.’

Angela van der Weide oogde als een door het leven getekende vrouw. Haar doffe, sluike haar viel tot op haar stevige schouders en onder haar ogen tekenden donkere wallen zich af. Ze liet haar vermoeide ogen geringschattend over de beide rechercheurs gaan voordat ze hen met een nonchalant gebaar liet plaatsnemen op een versleten bank.

‘Zo, kon u het eindelijk vinden?’

Vledder kromp ineen bij het horen van de cynische toon, maar De Cock antwoordde schijnbaar onbewogen. ‘Zeker, wij beiden kennen de stad op ons duimpje. Al houden we er enigszins verschillende voorkeursroutes op na, vreemd genoeg.’

‘Goh, dan verbaast het me dat het zo lang heeft geduurd,’ beet ze hem toe.

‘Vanwaar die verbazing?’ vroeg De Cock met oprechte belangstelling.

‘U zult een en een wel bij elkaar hebben opgeteld, lijkt mij.’

Vledder keek intussen om zich heen in de woning. ‘Gaat u verhuizen?’ vroeg hij zich hardop af. Angela van der Weide keek verstoord op. ‘Waarom vraagt u dat?’

Vledder gebarde naar de twee kasten die naast elkaar tegen een van de lange wanden van de kamer stonden opgesteld. ‘Te zien aan de verdeling van uw boeken over de verschillende planken, lijkt het mij waarschijnlijk dat een deel van de collectie zich elders bevindt. Ook zie ik nergens foto’s, wat mijns inziens opvallend is voor een moeder die zo’n warm contact had met haar zoon als u met uw zoon Albertus... Bert.’

Bij het horen van die naam barstte de vrouw voor hen in huilen uit.

De Cock liet haar even begaan en keek met opgetrokken wenkbrauwen naar Vledder.

Toen Angela van der Weide weer enigszins was bedaard, stond zij zonder iets te zeggen op en verdween de gang in. Even later verscheen zij weer, twee koffers op wieltjes achter zich aan slepend. ‘Ik ga niet verhuizen,’ sprak zij zacht, bijna fluisterend. ‘Ik was het wel van plan, maar ik ga niet meer. Het is zinloos.’

‘Wat is zinloos?’ wilde De Cock weten.

‘Waar zou ik naartoe moeten? Wat zou ik moeten doen? Ik heb geen zoon meer, mijn enige kind...’ Ze probeerde een nieuw golf tranen weg te slikken. Tevergeefs. ‘...mijn

lieve Bert. Dood. Vermoord. Ik krijg hem nooit meer terug, en in mijn poging om zijn dood te wreken, heb ik... heb ik...' Ze liet zich met haar rug tegen de muur op de grond zakken, de knieën opgetrokken, haar armen eromheen. Haar hoofd boog ze naar voren, waarna ze onbedaarlijk begon te snikken.

De Cock knielde zo goed en zo kwaad als het ging naast haar. Hij legde voorzichtig zijn hand op de hare. 'Zal ik mijn jonge collega vragen om een kop thee voor u te zetten? Dan kunt u ons daarna rustig vertellen wat er is gebeurd.'

De vrouw naast hem schudde haar hoofd. 'Nee, dank u, dat is niet nodig. Ik zal het niet langer uitstellen en u precies vertellen wat er is gebeurd. Maar ik wil dat u beiden onthoudt dat het niet mijn bedoeling was.'

'Dat... wat niet uw bedoeling was?'

Angela van der Weide tilde haar hoofd op en keek hem met grote ogen aan. 'Bedoelt u dat u dat niet weet?'

'Dat kan ik pas beoordelen als u het mij vertelt.'

'Ik dacht dat u daarvoor kwam.'

'Waarvoor?'

'Om mij te arresteren.'

De Cock zag iedere spier in het lijf van Vledder verstrakken. Hij schudde bijna onmerkbaar zijn hoofd, met de bedoeling zijn collega ervan te weerhouden dit moment te verstoren.

'En waarvoor meent u dat een arrestatie gerechtvaardigd zou zijn?'

'Voor de moord op Archibald de Maître, natuurlijk.'

6

De Cock keek gespannen in het rond vanuit zijn strategische positie met uitzicht op het Stenen Hoofd.

Angela van der Weide, voor de veiligheid met een kogelwerend vest onder haar dikke jas, liep zenuwachtig te ijsberen. Op drie andere zorgvuldig gekozen punten, met zowel zicht op het Stenen Hoofd als op mogelijke vluchtroutes, kon de oude rechercheur in het donker met moeite zijn drie collega's ontwaren. Naast Vledder had hij wederom de hulp ingeroepen van Fred Prins en Appie Keizer, op wie hij in dergelijke situaties altijd kon rekenen. De laatstgenoemde zou het dichtst in de buurt van de confrontatie kunnen komen zonder dat de moordenaar argwaan zou krijgen, dankzij zijn meesterlijke vermomming als zwerver en zijn onvolprezen acteerkunsten.

De grijze speurder keek op zijn horloge en zag dat de moordenaar al een kwartier te laat was. Hij hoopte dat Angela van der Weide hem niet onbedoeld had afgeschrikt of ook maar enigszins het idee had gegeven dat er iets niet in de haak was. Hij kon het haar niet kwalijk nemen als dat wel het geval was, want het was niet gering wat ze van

haar hadden gevraagd, maar het kon de hele operatie in het honderd laten lopen.

Plotseling zag hij Vledder naar zijn pistool reiken en toen hij diens blik volgde, zag hij een gedaante in de richting van het Stenen Hoofd lopen. De gedaante besteedde geen aandacht aan de zwerver die tussen enkele lege bierflesjes schijnbaar lag te slapen, en leek het dientengevolge ook niet in de gaten te hebben toen deze hem liet passeren en vervolgens langzaam overeind kwam.

Ook Angela van der Weide had gezien dat het tot dan toe theoretische plan plots realiteit was geworden, en een moment lang dacht De Cock dat ze het op een rennen zou zetten. Ze bleef echter staan waar ze stond, met zichtbaar bevende handen en knikkende knieën.

De nog altijd niet geïdentificeerde gedaante liep op de vrouw toe en praatte zacht tegen haar. De Cock kon niet verstaan wat hij zei, maar zag wel de glinstering van een wapen dat tevoorschijn werd getrokken.

De anderen hadden het ook gezien en kwamen in actie.

Vledder stapte tevoorschijn, zijn pistool getrokken. 'Politie, handen omhoog!'

De gedaante richtte zijn wapen, dat ook een pistool bleek te zijn, op Vledder. De Cock hield zijn adem in. Hij was blij dat ook zijn jonge collega een beschermend vest droeg, maar wist ook dat hij daarmee verre van geheel veilig was. Als de schutter op zijn hoofd richtte...

Hij kon zijn gedachte niet afmaken, want op dat moment werd de onbekende van achteren besprongen door Appie Keizer, die de loop van het pistool naar de grond wist te laten wijzen voordat het oorverdovende schot klonk.

Angela van der Weide liet zich schreeuwend op de grond vallen, terwijl de schutter het pistool liet vallen en in een worsteling met Appie Keizer terecht kwam. Vledder schoot zijn collega te hulp, maar niet voordat deze een rake klap op zijn neus kreeg, waardoor het bloed in het rond spoot. Keizer verloor zijn grip en Vledder had zichtbaar moeite om de verdachte onder controle te krijgen.

De Cock zette zijn bekende koddige drafsje in, maar realiseerde zich dat hij niet op tijd zou zijn en bovendien in fysieke zin waarschijnlijk weinig zou kunnen bijdragen.

Net op het moment dat zijn collega's de strijd leken te verliezen, dook Fred Prins als een rugbyspeler bovenop hun doelwit en legde hem met een paar ferme bewegingen in een houdgreep. 'Hebbes,' hijgde hij, terwijl hij handboeien tevoorschijn haalde en aanlegde.

De Cock was intussen aangekomen bij Angela van der Weide, die zichzelf had weten op te werken tot een zittende positie en de situatie met open mond aanschouwde. 'Bent u gewond?' informeerde hij bezorgd.

Zonder haar ogen van de personen vóór haar af te wenden, schudde zij haar hoofd.

Ook De Cock keek, en zag een geboeide man met een zwarte bivakmuts op. Hij had zijn verzet opgegeven en zat op zijn knieën, het hoofd gebogen. De Cock gebaarde naar Fred Prins om de muts te verwijderen. Zodra hij dat had gedaan, slaakte de vrouw een ijzige gil. 'You! You...'

Vledder kwam naast haar staan. 'U kent deze man?'

'Of ik hem ken? Nou en of ik hem ken. Dat is Ivan.'

Mevrouw De Cock liet de drie mannen vriendelijk binnen en nam lachend de rode rozen in ontvangst. ‘Het lijkt wel alsof de bos iedere keer groter wordt.’

Vledder haalde lachend zijn schouders op. ‘Het is u meer dan gegund. Daarnaast de excuses van mijn lieve Adelheid dat zij vanavond niet aanwezig kan zijn. De plicht roept weer eens.’

De Cock verwelkomde het drietal hartelijk vanuit zijn gemakkelijke stoel. ‘Ga zitten, ga zitten. Lusten jullie iets te drinken?’

Zonder op antwoord te wachten haalde hij een fles cognac tevoorschijn die hij speciaal bewaarde voor dergelijke gelegenheden. Mevrouw De Cock verdween in de keuken en keerde even later terug met schalen vol lekkernijen.

Toen iedereen het zich gemakkelijk had gemaakt en De Cock vier verwachtingsvolle blikken op zich gericht zag, kon hij een glimlach niet onderdrukken. ‘En dan nu waarvoor jullie allemaal gekomen zijn, al zullen de kookkunsten van mijn vrouw daar ongetwijfeld ook een belangrijke rol in spelen. Zoals jullie allemaal weten, heeft Angela van der Weide de moord op Archibald de Maître bekend.’

‘Waren alle moordenaars maar zo eerlijk, dat zou ons werk enorm vergemakkelijken,’ merkte Fred Prins op.

‘Inderdaad,’ beaamde De Cock, ‘maar die eerlijkheid kwam met een droevige reden tot stand. Zoals zij al aangaf toen Dick en ik haar in haar woning bezochten, verkeerde zij op het bewuste moment van de moord in de veronderstelling dat zij de moordenaar van haar zoon doodde. Bert was haar alles, en zij was er heilig van overtuigd dat Archibald de Maître hem vermoordde.’

‘En dat was niet zo?’ vroeg zijn vrouw.

‘Nee, nee, allerminst.’

‘Hoe kon zij daar dan zo zeker van zijn?’

‘Een zeer goede vraag,’ complimenteerde haar man haar met opgestoken wijsvinger. ‘Waarop baseerde zij haar informatie? Of liever gezegd: op wie?’ Hij pauzeerde een moment om zijn collega’s de kans te geven om zelf een hypothese te formuleren.

Plotseling klaarde het gezicht van Vledder op. ‘Frederik van Groesbeek.’

‘Heel goed, Dick. Frederik van Groesbeek had er, zoals wij reeds van hemzelf hadden vernomen, geen enkele twijfel over dat Archibald schuldig was aan de dood van de man van wie hij weliswaar niet meer hield zoals vroeger, maar voor wie hij nog altijd een diepe genegenheid koesterde. Teleurgesteld dat wij Archibald niet ogenblikkelijk arresteerden nadat hij ons op de hoogte had gesteld van zijn verdenkingen, heeft hij een bezoek gebracht aan Angela van der Weide en bij haar zijn hart gelucht. Zij wist hem te vertellen dat Archibald in het Krasnapolsky verbleef, omdat een bevriende kok haar dat had verteld. Stom toeval, en tevens de reden dat Frederik van Groesbeek wist waar hij hem kon bereiken en dat niet aan ons meldde. Angela smeekte hem namelijk om het haar verder te laten afhandelen, en dat deed hij, met uitzondering van het telefoontje dat hij pleegde.’

‘Zomaar?’ wilde Appie Keizer weten. ‘Alleen omdat zij het vroeg?’

‘Vergeet niet dat zij vier jaar lang zijn schoonmoeder was geweest, en dat zij een innige band met elkaar hadden opgebouwd. Hij liet de zaak verder rusten, maar Angela

niet. Zij belde Archibald de Maître, die bezig was met een belangrijke deal, maar daarbij wegliep toen Angela hem voorhield dat Bert hem een aanzienlijke som geld had nagelaten, evenals een envelop met daarin zogenaamd het bewijs dat Frederik van Groesbeek het op Bert had voorzien. Waarop zij hoopte, gebeurde, al was het om andere redenen dan zij dacht. Archibald, woedend omdat Frederik hem ten onrechte had beschuldigd van moord, zag een mogelijkheid om zowel zijn nieuw verworven vijand van het toneel te laten verdwijnen alsmede een mooi geldbedrag op te strijken. Hij begaf zich naar de plek die hem werd opgegeven.'

'Het Stenen Hoofd,' vulde Fred Prins aan.

'Het Stenen Hoofd inderdaad, waar hij werd opgewacht door Angela van der Weide, zoals verwacht. Maar ook waar hij vervolgens van het leven werd beroofd, onverwacht. Als kok wist Angela als geen ander hoe ze messen moest hanteren, en één steek was waarschijnlijk al voldoende geweest. Maar ze bracht er bewust drie aan, drie messteken die de drie kogelschoten in het lichaam van haar zoon Bert moesten symboliseren.'

'Toch,' peinsde Vledder, 'kwam zij tot de conclusie dat ze de verkeerde had omgebracht.'

De Cock knikte met een ernstig gezicht. 'Dezelfde bevriende kok van wie zij had vernomen dat de heer De Maître in het Krasnapolsky verbleef, wist haar kort daarna te vertellen dat hij een alibi had voor de moord op Albertus van der Weide. Tot dat moment had zij op het punt gestaan om met haar koffers te vertrekken, weg uit Amsterdam, om een nieuw leven te beginnen. Maar toen zij zich realiseerde dat er door haar toedoen een onschuldig man

was gestorven... onschuldig aan de moord op haar zoon, althans... besloot zij te wachten tot wij haar zouden komen halen.'

'Waarom meldde zij zich niet zelf bij de politie?' wilde zijn vrouw weten.

'Ik kan alleen zeggen wat zij mij heeft verteld, en dat is dat zij wist dat het onvermijdelijk was dat wij haar zouden komen opzoeken en dat het haar tijd gaf om zaken te regelen voor de begrafenis van Bert.'

'Maar hoe past Ivan in dit verhaal?' vroeg Fred Prins zich af. 'De Cock, wist jij dat hij het zou zijn die avond?'

De Cock spreidde zijn handen.

'Ik had een vermoeden, maar ook niet meer dan dat. Zie je, er zijn een hoop telefoontjes gepleegd in deze zaak en er was er een waar ik maar over bleef malen.' Verwachtingsvol keek hij naar Vledder.

De jonge rechercheur was even in gedachten verzonken en sloeg zichzelf toen tegen het voorhoofd. 'Natuurlijk. Het telefoontje naar Frederik van Groesbeek in gebroken Engels.'

'Precies. Ik vroeg mij af waarom de beller daarvoor had gekozen, als hij of zij ook gewoon een stemvormer had kunnen gebruiken om onherkenbaar te blijven. Maar wat als het geen keuze was? Wat als de bewuste persoon geen Nederlands sprak? Mijn gedachten gingen toen zeker uit naar de nieuwe vriend van Albertus van der Weide uit Letland. Nu hij en Bert naar de notaris waren geweest, zou hij er financieel niet bepaald slechter van worden als zijn vriend er niet meer zou zijn. Maar ik had natuurlijk geen bewijs.'

'Totdat wij hem betrapten toen hij Angela van der Weide

wilde uitschakelen,' merkte Appie Keizer op. 'Maar hoe heb je hem naar het Stenen Hoofd gelokt?'

'Ik heb Angela van der Weide gevraagd mij daarbij te helpen. Ik heb haar voorgehouden dat het mogelijk zou kunnen leiden tot strafvermindering, maar daar was zij niet in geïnteresseerd. Het enige wat voor haar telde, was dat de echte moordenaar alsnog zou worden gepakt en haar zoon zou worden gewroken. Dus herhaalde zij haar eerdere methode om een potentiële moordenaar naar het Stenen Hoofd te laten komen, alleen was nu haar huidige schoonzoon het doelwit. Zij belde hem met de vraag haar daar zo snel mogelijk te ontmoeten, omdat ze nieuwe, on-dubbelzinnige informatie had gekregen over de moord op Bert. Tot zover was het een gok, maar zodra Ivan het wapen tevoorschijn haalde, wisten we genoeg en konden we hem overmeesteren. Zoals jullie weten.'

De Cock beëindigde met een glimlach zijn uiteenzetting. Enigszins vermoeid, maar zeer voldaan liet hij zich achterover zakken in zijn stoel en schonk hij alle aanwezigen nog eens in.

Zijn vrouw vulde de schalen met hapjes aan en langzaam werden de gespreksonderwerpen steeds vrolijker en algemener.

Toch zag De Cock een frons op het voorhoofd van zijn vrouw. 'Is er iets, liefste?'

'Ach nee, het is alleen ... er zit mij nog iets dwars.'

Alle ogen richtten zich op haar.

'En wat dan wel?'

'Waarom belde Ivan Frederik van Groesbeek om te zeggen dat Albertus van der Weide zou worden vermoord door Archibald de Maître? Hij kon er toch geen potten-

kijker bij gebruiken terwijl hij de trekker overhaalde?’

‘Alweer een hele goede vraag,’ prees De Cock haar. ‘Zie je, Ivan wist dat Frederik van Groesbeek zou proberen om Bert te waarschuwen, en dat was ook precies zijn plan. Hij belde direct nadat hij Bert had vermoord, zodat hij voldoende tijd had om weg te komen, terwijl Frederik zich naar de plek van de moord spoedde. Hij hoopte dat wij Frederik daar zouden aantreffen en hem als moordenaar zouden aanwijzen.’

‘En dat deed jij nog bijna ook,’ wees Vledder hem terecht.

‘Helemaal niet, verdedigde de grijze speurder zich. ‘Ik behandelde hem zoals het een zorgvuldig politieman betaamt.’

Mevrouw De Cock keek waarderend naar de bos rozen, die zij in een vaas op de salontafel had gezet. ‘Eigenlijk is het veel te gek dat ik die steeds van jullie krijg, maar ik zal jullie eerlijk zeggen dat ik ze nog ga missen als Jurre straks met pensioen is.’

‘Daarover gesproken ...’ begon De Cock.

Weer waren alle ogen op hem gericht.

‘Ik heb er nog eens over nagedacht na mijn gesprek met Angela van der Weide na de arrestatie van Ivan. Zij vertelde mij dat ze niets meer heeft, nu haar zoon dood is. Vroeg mij, hoe ze de rest van haar pensioen had moeten invullen als ze niet naar de gevangenis was gegaan. Dat riep bij mij een enigszins vergelijkbare vraag op. De vraag wat ik eigenlijk met mijn pensioen zou willen doen, en wat mij meer voldoening zou geven dan mijn werk bij de recherche. Deze moeder, die alles wat zij liefhad had verloren, omhelsde mij met tranen in haar ogen omdat haar kind

nu in ieder geval enige gerechtigheid zou krijgen. Het is een groot goed om zo iets voor de medemens te kunnen betekenen. Ik dacht dat ik het wel had gezien, maar bij nader inzien is mijn naderende pensioen misschien toch niet zo'n verlossing als ik had gedacht.'

'Dus... je blijft?' Vledder kon zijn opluchting nauwelijks verhullen.

'Voordat ik vandaag naar huis ging, heb ik aangeklopt bij commissaris Buitendam en hem gevraagd of het mogelijk was om mijn dienstverband toch te verlengen, in plaats van het over negen maanden te beëindigen.'

'En, wat zei hij?'

De Cock glimlachte warm bij de herinnering. 'Hij zei: 'Erin, De Cock. Erin!'

Nawoord

Het was een bijzonder telefoontje dat binnenkwam die ochtend van een goede vriend van Appie Baantjer. Hij had na diens overlijden niet alleen de zorg voor Appie's hond overgenomen, maar kreeg ook de computer van Baantjer in beheer. Nu, na meer dan 10 jaar na Appie's dood, was de tijd aangebroken om de verouderde computer naar de stort te brengen. Uiteraard niet zonder eerst de harde schijf te wissen, en naar aanleiding daarvan was het telefoontje: er stond namelijk een stuk van een boek op, met de titel *De Cock en moord als verlossing*, bedoeld als deel 71...

Natuurlijk was dit bijzonder nieuws, Appie had met zoveel nadruk gezegd dat deel 70, *De Cock en de dood in gebed*, zijn laatste boek was, en dan had hij dus toch nog verder geschreven!

Na de tekst van *De Cock en moord als verlossing* met interesse te hebben gelezen, en de woorden te hebben geteld, bleek dat we te maken hadden met ongeveer een kwart boek. Dus allerlei plotwendingen ontbraken, maar Appie had heel duidelijk de setting geschetst. Op de uitgeverij wisten we meteen: dit is uniek materiaal.

Maar wat zouden we ermee doen? Zoals de trouwe lezer weet, bij elk lustrumdeel proberen we de serie iets feestelijks mee te geven. Zo hadden we bij deel 80 de Amsterdamse kaart met moordlocaties en bij deel 85 het Baantjerkwartet.

Algauw vormde zich het idee om dit door Appie zelf geschreven stuk manuscript te gebruiken bij deel 90, *De Cock en moord op stand*. Want waarom zouden we de Baantjer-fans niet de gelegenheid geven om dit nagelaten werk van A.C. Baantjer te lezen, en hun daarbij ook nog eens de kans bieden om zich te buigen over de afloop ervan.

Uit deze schrijfwedstrijd kwam Marieke Jongejan als overtuigende winnaar.

En dit boek is daarmee het unieke bewijs van 'een De Cock' die geschreven is door Appie Baantjer én Marieke Jongejan.

Jeannette Ploeger,
uitgever

De volgende boeken van Baantjer zijn bij De Fontein verschenen:

- 1 De Cock en een strop voor Bobby
- 2 De Cock en de wurger op zondag
- 3 De Cock en het lijk in de kerstnacht
- 4 De Cock en de moord op Anna Bentveld
- 5 De Cock en het sombere naakt
- 6 De Cock en de dode harlekijn
- 7 De Cock en de treurende kater
- 8 De Cock en de ontgoochelde dode
- 9 De Cock en de zorgvuldige moordenaar
- 10 De Cock en de romance in moord
- 11 De Cock en de stervende wandelaar
- 12 De Cock en het lijk aan de kerkmuur
- 13 De Cock en de dansende dood
- 14 De Cock en de naakte juffer
- 15 De Cock en de broeders van de zachte dood
- 16 De Cock en het dodelijk akkoord
- 17 De Cock en de moord in seance
- 18 De Cock en de moord in extase
- 19 De Cock en de smekende dood
- 20 De Cock en de ganzen van de dood
- 21 De Cock en de moord op melodie
- 22 De Cock en de dood van een clown
- 23 De Cock en een variant op moord
- 24 De Cock en moord op termijn
- 25 De Cock en moord op de Bloedberg
- 26 De Cock en de dode minnaars
- 27 De Cock en het masker van de dood
- 28 De Cock en het lijk op retour
- 29 De Cock en moord in brons
- 30 De Cock en een dodelijke dreiging
- 31 De Cock en moord eerste klasse
- 32 De Cock en de bloedwraak
- 33 De Cock en moord à la carte
- 34 De Cock en moord in beeld
- 35 De Cock en danse macabre
- 36 De Cock en een duivels komplot
- 37 De Cock en de ontluisterende dood
- 38 De Cock en het duel in de nacht
- 39 De Cock en de dood van een profeet
- 40 De Cock en kogels voor een bruid
- 41 De Cock en de dode meesters
- 42 De Cock en de sluimerende dood
- 43 De Cock en 't wassend kwaad
- 44 De Cock en het roodzijden nachthemd
- 45 De Cock en moord bij maanlicht
- 46 De Cock en de geur van rottend hout
- 47 De Cock en een dodelijk rendez-vous
- 48 De Cock en tranen aan de Leie
- 49 De Cock en het lijk op drift
- 50 De Cock en de onsterfelijke dood
- 51 De Cock en de dood in antiek
- 52 De Cock en een deal met de duivel
- 53 De Cock en dood door hamerslag
- 54 De Cock en de dwaze maagden
- 55 De Cock en de dode tempeliers
- 56 De Cock en de blijde Bacchus
- 57 De Cock en moord op bestelling
- 58 De Cock en de dood van de Helende Meesters
- 59 De Cock en moord in reclame
- 60 De Cock en geen excuus voor moord
- 61 De Cock en de gebrandmerkte doden
- 62 De Cock en een veld papavers
- 63 De Cock en de broeders van de haat
- 64 De Cock en de dood van een kunstenaar
- 65 De Cock en de dartele weduwe
- 66 De Cock en moord in triplo
- 67 De Cock en een recept voor moord
- 68 De Cock en de wortel van het kwaad
- 69 De Cock en moord in de hondsdagen
- 70 De Cock en de dood in gebed
- 71 De Cock en de onzichtbare moordenaar
- 72 De Cock en de moord in het circus
- 73 De Cock en de dood van een engel
- 74 De Cock en de rituele moord
- 75 De Cock en het lijk aan de Amstel
- 76 De Cock en de dode diva
- 77 De Cock en de vermoorde onschuld
- 78 De Cock en het dodelijk doel
- 79 De Cock en de zoete wraak
- 80 De Cock en de moord op maat
- 81 De Cock en een duivels dilemma
- 82 De Cock en de naakte waarheid
- 83 De Cock en de dood van een kerkrat
- 84 De Cock en de zwarte weduwe
- 85 De Cock en de levende dode
- 86 De Cock en kermis in de hel
- 87 De Cock en de schaduw van de dood
- 88 De Cock en de schim uit het verleden
- 89 De Cock en de eenzame dood
- 90 De Cock en moord op stand

